

P6_TA(2006)0065

Bosnijas un Hercegovinas perspektīvas

Eiropas Parlamenta rezolūcija par Bosnijas un Hercegovinas perspektīvām

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā tā iepriekšējās rezolūcijas par Bosniju un Hercegovinu, jo īpaši 2005. gada 14. aprīļa rezolūciju par Stāvokli reģionālās integrācijas jomā Rietumbalkānos¹ un 2004. gada 17. novembra rezolūciju par ES militāro operāciju *Althea* Bosnijā un Hercegovinā², kā arī 2005. gada 7. jūlija rezolūciju par Srebrenicu³,
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei par Bosnijas un Hercegovinas panākumiem, īstenojot prioritātes, kas norādītas „Priekšizpētē par Bosnijas un Hercegovinas gatavību uzsākt sarunas par Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu ar Eiropas Savienību (KOM(2003)0692)” (KOM(2005)0529),
 - ņemot vērā Padomes Lēmumu par principiem, prioritātēm un nosacījumiem Eiropas Partnerības dokumentā ar Bosniju un Hercegovinu (15267/05), proti, īstermiņa un vidēja termiņa prioritātes politisko prasību jomā,
 - ņemot vērā Komisijas 2005. gada Paplašināšanās stratēģijas dokumentu (KOM(2005)0561),
 - ņemot vērā Komisijas paziņojumu "Rietumbalkāni ceļā uz ES: stabilitātes nostiprināšana un labklājības celšana" (KOM(2006)0027),
 - ņemot vērā Reglamenta 103. panta 4. punktu,
- A. tā kā Saloniku programma uzstāda skaidru Eiropas integrācijas perspektīvu, un nepārprotami deklarē, ka Rietumbalkānu nākotne ir Eiropa Savienībā, tiklīdz noteiktie kritēriji būs izpildīti, un Stabilizācijas un asociācijas process ir Eiropas integrācijas procesa sākumposms;
- B. tā kā 2006. gada 25. janvārī ES ir sākusi sarunas ar Bosniju un Hercegovinu par Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (SAA) un tā kā Eiropas Savienība pastāvīgi ir uzticams partneris savām kaimiņvalstīm, veicinot stabilu demokrātiju un labklājību ES integrācijas perspektīvā, jo īpaši attiecībā uz Rietumbalkāniem;
- C. tā kā sarunu uzsākšanas dēļ vajadzētu vēl aktīvāk veikt institucionālo reformu un radīt pilnīgi efektīvas, pārredzamas un stabilas valsts iestādes, kas var pieņemt nepieciešamos lēmumus par ES standartu un vērtību pieņemšanu un īstenošanu tiesību aktos;
- D. tā kā steidzami ir nepieciešams efektīvi attīstīt valsts pārvaldi un tiesu iestādes, izveidot modernas un segregāciju izslēdzošas izglītības sistēmas un veicināt sociālās un

¹ OV C 33 E. 9.2.2006., 565. lpp.

² OV C 201 E. 18.8.2005., 77. lpp

³ Pieņemtie teksti, P6_TA(2005)0296.

ekonomiskās integrācijas pasākumus personām, kas atgriežas Bosnijā Hercegovinā, kā arī vispārēji — nepieciešami turpmāki nopietni reformu centieni, lai panāktu ekonomikas konkurētspēju;

- E. tā kā, lai arī daudzās jomās ir panākta milzīga attīstība, valstī joprojām pastāv liela etniska šķelšanās un samierināšanās process nav pabeigts,
 - F. tā kā pēc 2005. gada 12. un 14. novembra Briseles sarunām un 2005. gada 21. novembra Vašingtonas deklarācijas saziņā ar Savienoto Valstu Miera institūtu galvenie Bosnijas politiskie spēki ir sākuši savstarpējas sarunas, lai izdarītu grozījumus konstitūcijā; tā kā šo sarunu rezultātā, kuras paredzēts pabeigt 2006. gada martā, varētu izveidoties tāds konstitucionālais un institucionālais modelis, kas pakāpeniski novērstu etnisko šķelšanos un atzītu individuālās tiesības kolektīvi tiesību vietā,
 - G. tā kā Bosnija un Hercegovina ar pašreizējo iestāžu uzbūvi nespēs sasniegt nepieciešamo inkorporāciju ES *acquis* un integrāciju ES, lai gan panākts nozīmīgs progress, tostarp izveidojot jaunas valsts līmeņa iestādes;
 - H. tā kā ieceltais jaunais ES Īpašais parstāvis/Augstais pārstāvis Bosnijai un Hercegovinai, kurš labi pārzina šīs valsts situāciju, ir deklarējis, ka Bosnijas un Hercegovinas sagatavošana Eiropas integrācijai un uzsvars ekonomiskajai attīstībai pašreiz ir izšķiroši jautājumi;
 - I. tā kā NATO veiksmīgi pabeidza Stabilizācijas spēku misiju (*SFOR*) un ES 2004. gada 2. decembrī pārņēma atbildību un uzsāka Eiropas Savienības spēku Bosnijā un Hercegovinā *EUFOR* operāciju *Althea*;
 - J. tā kā Austrijas Prezidentūra atzina Rietumbalkānu reģionu par vienu no savām prioritātēm un plāno organizēt būtisku apspriedi par Rietumbalkāniem neformālās ārlietu ministru tikšanās laikā 2006. gada 10. un 11. martā Zalcburgā;
1. atzinīgi vērtē sarunu sākšanos par Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu (*SAA*) un uzsver, ka sarunu gaita būs atkarīga no valsts trīs galvenajām kopienām — bosniešiem, serbiem un horvātiem, no viņu spējas vienoties par reformu termiņiem un valsts spējām tās īstenot;
 2. atzīme to, ka 2006. gada janvāra vidū izjuka amerikāņu nevalstisko organizāciju ierosinātās serbu, horvātu un bosniešu politisko partiju līderu sarunas par noteiktu konstitucionālu mehānismu pārskatīšanu, lai gan viņi daļēji panāca vienošanos par premjerministra varas stiprināšanu un centrālās valdības paplašināšanu;
 3. aicina valdību, parlamentu un visas Bosnijas un Hercegovinas partijas dinamiski turpināt sarunas, tālāk attīstot jau sasniegtās vienošanās, par iespējamām institucionālām reformām, kuru mērķim jābūt demokrātijas un cilvēktiesību vērtību iekļaušana, un Bosnijas un Hercegovinas pilsoņu savstarpēja līdztiesība, kā arī turpināt sarunas par valsts struktūru vienkāršošanu un konsolidāciju valsts ilgtspējības jomā, pārvarot etnisko sašķeltību ar vietējās piederības apziņu;
 4. aicina Padomi un Komisiju aktīvāk iesaistīties institucionālo reformu kopīgā izskatīšanā, atbalstot valsts politiskos spēkus un pilsoņus viņu centienos panākt vienošanos;

5. atzinīgi vērtē Padomes lēmumu iecelt *Christian Schwartz-Schilling* par ES Īpašo pārstāvi/Augsto pārstāvi Bosnijā un Hercegovinā un aicina viņu un Komisiju atrast iespējas, kā nodrošināt nepieciešamo politisko, tehnisko un juridisko palīdzību Bosnijas vadītājiem viņu centienos reformēt pastāvošo institucionālo sistēmu;
6. uzsver, ka reformu tempu un to īstenošanu noteiks vietējo politisko dalībnieku spēja uzņemties atbildību un palielināt savu līdzdalību valsts politiskajos procesos; aicina ES Īpašo pārstāvi/Augsto pārstāvi izmantot savu ietekmi mēreni, lai tādējādi veicinātu patiesi stipru un demokrātisku vietējo iestāžu attīstību;
7. atgādina, ka Bosnijai un Hercegovinai ir svarīga apņēmīga pāreja no miera nostiprināšanas uz valsts veidošanu, un konstitucionālā evolūcija ir šī procesa daļa; atgādina, ka sarunu temps par Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu jo īpaši būs atkarīgs no progresā, attīstot pienācīgu tiesisku regulējumu un efektīvu valsts pārvaldi;
8. aicina valsts kompetentās iestādes un institūcijas, ka tām jāpilda, jo īpaši, savu apņemšanos nolemtajos termiņos īstenot un pabeigt sabiedriskās apraides, policijas, aizsardzības un izlūkdienestu jomas reformas, kā arī visu nepieciešamu likumu pieņemšanu un īstenošanu;
9. atkārtoti apstiprina, ka pilnīga sadarbība ar Starptautisko bijušās Dienvidslāvijas kara noziegumu tribunālu ir priekšnosacījums ciešākai sadarbībai ar ES un pamats tam, lai panāktu pilnīgu Bosnijas sabiedrības dažādo kopienu samierināšanos un tādējādi sadziedētu nesenās traģiskās pagātnes cirstās rētas;
10. aicina valdības iestādes dubultot viņu centienus, lai pabeigtu bēgļu un pārvietoto personu atgriešanās procesu, jo īpaši īstenojot tos nosacījumus, kas padarītu šo atgriešanos ilgtspējīgu (individu drošība, pieeja atjaunošanas atbalstam, nodarbinātībai, veselības aprūpei, pensijām, pakalpojumiem un izglītībai); šajā sakarā pauž bažas par stāvokli *Posavina* reģionā un aicina nodrošināt pienācīgu palīdzību tiem, kas vēlas atgriezties;
11. uzsver, ka konstitucionālā reforma nav nosacījums pats par sevi un nevar būt uzspiests, bet, lai noslēgtu sarunas par Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu būs nepieciešams ievērojams progress Eiropas Partnerības dokumenta nosacījumu īstenošanā;
12. atbalsta iniciatīvu izveidot Patiesības un samierināšanās komisiju, lai izlīdzinātu nesenās pagātnes problēmas un risinātu tiesiskuma un kompensāciju jautājumus, ar nolūku panākt visu Bosnijas sabiedrības grupu samierināšanos;
13. uzsver, ka 2006. gada oktobrī paredzētās parlamenta vēlēšanas būs izšķirošas Bosnijas un Hercegovinas nākotnei un progresam ceļā uz Eiropas integrāciju, un aicina politiskos līderus, partijas un varas iestādes sagatavot un pieņemt nepieciešamās reformas un veikt visus pasākumus, lai nodrošinātu brīvas, taisnīgas un demokrātiskas vēlēšanas;
14. atzinīgi vērtē policijas, aizsardzības jomas, pievienotās vērtības nodokļa (PVN) un sabiedriskās apraides reformas; uzsver nepieciešamību pēc visaptveroša valsts pārvaldes reformas rīcības plāna, kas veicinātu reformu īstenošanas iespējas; aicina sagatavot un īstenot atbilstošu korupcijas novēršanas rīcības plānu un strauji ieviest PVN likumu un policijas reformu;

15. uzsver, ka policijas darbības funkcionāls pārskats, kuru finansēja ES, apstiprināja, ka klasisko kriminālnoziedzumu līmenis Bosnijā un Hercegovinā ir ļoti zems un atklāto noziedzumu procentuālie rādītāji ir samērā augsti;
16. aicina valdību vairāk uzmanības veltīt lauku apgabalu īpašajām vajadzībām un kopā ar Komisiju strādāt pie reformu izpildes, kas atzīmētas kā nepieciešamas, lai panāktu efektīvu lauksaimniecību un lauku attīstības politiku;
17. atzinīgi vērtē Komisijas jauno paziņojumu par Rietumbalkāniem, kura mērķis ir veicināt tirdzniecību, ekonomisko attīstību, personu pārvietošanos, izglītību un pētniecību, reģionālo sadarbību un pilsoniskās sabiedrības dialogu, kas būtu nākamais solis ceļā uz šī reģiona valstu integrāciju Eiropas struktūrās;
18. atkārtoti savus aicinājumus stiprināt šī reģiona valstu sadarbību robežkontroles jomā, kā daļu no plašākas ES tieslietu un iekšlietu stratēģijas šim reģionam un sagaida aizvien pieaugošus atvieglojumus vīzu saņemšanai, kā to paredz šis process;
19. atzinīgi vērtē nesen parakstīto Horvātijas, Bosnijas un Hercegovinas un Serbijas un Melnkalnes nolīgumu par bēgļu atgriešanos un īpašuma reparācijas, kā svarīgu pasākumu, risinot aptuveni 3 miljonu bēgļu un iekšienē pārvietoto personu jautājumu; mudina Eiropas Komisiju un dalībvalstis turpmāk nesamazināt savas iemaksas mājokļu rekonstrukcijai un ekonomiskās ilgtspējības projektiem un, cik vien iespējams palielināt ziedojumus, aizdevumus un ieguldījumus nodarbinātības iespēju veicināšanai tām personām, kas atgriezušās no bēgļu gaitām;
20. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām, Bosnijas un Hercegovinas valdībai un tās vienību valdībām, un Bosnijas un Hercegovinas Augstajam pārstāvim.